

NOVA DOBA

Licijnska knjižnica

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm višine stoje 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in rahvale K 1:50 — Posamezna številka stane K 1:20

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.066.

Tako govori narodni duhovnik!

Ob priliki žalne manifestacije Varaždincev je najstarejši mestni zastopnik kanonik g. Milan Kučenjak v imenu prebivalstva spregovoril sledeče:

Tužni zbor!

Veličastno zgodovinsko pojavo, prvega kralja ujedinjene Jugoslavije, Kralja Petra Velikega, polagajo sedaj mrtvega v grob v Srbski Topoli.

Vsa Jugoslavija v duhu in v mislih prisostvuje temu žalostnemu dejanju. Tudi mi tu, na severu prostrane države naše, obračamo ta hip svoje tužne poglede tja dol. Tudi mesto Varaždin s svojim prebivalstvom izkazuje v tem svečanem hipu spodbodnje velikana, ki nas je osvobodil tujega gospodstva in našega robstva.

Mi, ki živimo danes, ne moremo oceniti veličine Kralja Petra. To bo storila zgodovina. Nas združuje ena misel in eno prepričanje, in to je, da se je kralj Peter vse svoje življenje bavil z velikim problemom našega ujedinjenja. Ujedinjenje in osvobodjenje jugoslovenskega naroda je bilo zvezda — vodnica njegove državne politike. Življenje in delo njegovo, njegovo trpljenje in muke, njegova vztrajnost in nezlomljivost so ga ustvarile ne le za enega največjih vladarjev, ampak tudi za največjega človeka.

Kralj Peter je bil prvi vojniki narodne svobode. Še mlad je že izpostavil svoje življenje za svobodo velikega francoskega naroda. In ko se je v Bosni dvignila raja, ki ni mogla več prenašati turškega jarma, je šel On in postal tam navadni četaš. Z njegovim imenom je zvezano osvobodjenje Srbije od Turkov. Z njegovim imenom je zvezano razširjenje Srbije. Z njegovim imenom v veliki svetovni vojni je zvezana tudi končna zmaga.

Ko stopa na prestol, kralj Peter ni kakor so navadni vladarji po svetu, ki ne stojijo v nikaki zvezi z narodom. Kralj Peter je bil v neprestanih stikih s srcem svojega naroda. Narodna duša je hrabrila in krepila tudi njegovo veliko dušo, tako da je mogel storiti veliko delo osvobodjenja in ujedinjenja vseh plemen Jugoslavije.

Bil si je svest, da je živa sila naroda edina zaslomba njegove svobode. Zato je kralj Peter popolna harmonija med narodom in kraljem.

Kartograf Blaž Kocen.

(1821—1871—1921)

(Letos 7. avgusta so odkrili spominsko ploščo na njegovih rojstni hiši na Ponikvi ob juž. žel.)

Narod, ki svojih velikih mož ne spoštuje, niti vreden ni, da so mu ti možje živeli. Vsled tega je tako razveseljivo, da se je letos počastil spomin enega najmemnejših naših rojakov. Da Ponikva ne bo prezrla stoletnice Kocenovega rojstva in istočasno petdesetletnice njegove smrti, o tem je bil pač vsakdo prepričan. Saj Ponikva ima več svojih sinov, s katerimi se more ponašati in s katerimi se tudi po vsej slovenski ohaša; spoštuje njih spomin in pravico obhaša njih jubileje. Kdo se ne spominja, kako veličastna je bila Slomškova slavnost! Res, da je bil veliki Slomšek za naš narod neizmerno večjega pomena, Kocen pa si je pridobil sloveče ime v znanosti in ga zato pozna ves učeni svet.

Miren, tih učenjak je bil Kocen, ki je napredoval iz lastne marljivosti na podlagi lastne duševne sile. Blaž Kocen je bil rojen 24. januarja pred sto leti, torej davno v tistem času, ko so se zbirali najmočnejši vladarji Evrope v Ljubljani, da bi na ljubljanskem kongresu polagoma

dom in krono, in dočim do vse balkanske države imele tujce za vladarje, je dvignila Srbija svojo kri na prestol, in po Srbiji je dobila tudi cela Jugoslavija svojo pravo narodno dinastijo.

In ko je bil v svetovni vojni neprijatelj — velikan končno poražen in ob tla vržen, se vrača kralj Peter tiho in neslišno v svoj Beograd brez šuma in hrupa brez ovacij in parad, in tam mu je Bog pravice dovolil, da doživi prve težke početke nove države.

Sedaj, ko je on mogel v miru in zatišju uživati plodove mučnega mnogoletnega svojega dela, je Bog sklenil drugače. Kralj Peter nas je moral zapustiti. A zapustil nam je nam je zapustil svetel vzgled, kakšen mora biti človek vsakdo izmed nas na mestu, kamor je postavljen. Vzglede nam je zapustil, kako nesebično treba ljubiti svoj narod, kako treba z narodom trpeti in ne ga zapustiti, ko nastopijo dnevi izkušenj in trpljenja.

Izmučen in pod težo let je kralj Peter mirno dovršil svoje trpljenje celno življenje.

Pa četudi je umrl, je On nesmrten. Duh njegov nas mora i dalje voditi na potu kulture, pravice in svobode. To bodi naša zaobljuba ob času, ko se spušča v grob njegovo izmučeno telo.

Razum in srce nam kažeta, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci eden in isti narod, in da že zato moramo tvoriti eno in edinstveno državo. Razum nam kaže, da je država tim močnejša, čim večja je, da je tem bolj strah in trepet neprijateljem, ki nas povsod obkrožajo.

A mi Hrvati, ki smo se osvobodili skoro tisočletnega suženjstva, moramo biti hvaležni kralju Petru. Da smo se osvobodili tujega gospodstva, za koje smo se bali, da bo večno trajalo, moramo biti hvaležni kralju Petru. Ko smo že skoro obupavali nad našo narodno bodočnostjo, nas je kralj Peter osvobodil.

V tem svečanem trenutku, ko zvone zvonovi širom cele Jugoslavije, ko grme po Jugoslaviji topovi in naznanjajo narodu, da se spušča v grob mrtvo telo velikega njegovega kralja; v tem svečanem trenutku polaga prebivalstvo venec na ta simbolični oder v znamenje, da si je veliki pokojnik kralj Peter za svobodo Srbov, Hrvatov in Slovencev spletel krog svoje glave nevenljiv venec slave. Slava mu večna! Slava in hvale!

zabrisali vse sledove, ki jih je zapustila doba Napoleonova. — Lahko si pač mislimo, da je slišal naš Kocen od starejših ljudi pripovedovati o silnih homatijah na začetku 19. stoletja, pripovedovati pa tudi o tujih deželah, v katerih so se borile Napoleonove armade. Morda se je zbudilo že takrat v mladem srcu zanimanje za te tuje dežele in s tem za vso znanost, ki nas uči o tujih deželah, za zemljepisje.

S 13timi leti je prišel Blaž v gimnazijo v Celje. Stariši, sami siromašni, mu pač niso mogli pomagati. Z lastno pridnostjo si je moral pomagati naprej. Takrat pa še celjska gimnazija ni bila popolna; saj je znano, da ji je sedmi in osmi razred, lahko rečemo, iz lastnih sredstev oskrbel šole Slomšek. Zato je moral Kocen po dovršenih šestih razredih iti na licej v Gradec, in to vse v času, ko še ni tekla južna železnica, ki je nastala šele leta 1846. Peš je šel v Gradec in peš je moral priti v Celovec, kjer je vstopil v celovško bogoslovnico, ki je bila skupna za krško in lavantinsko škofijo. V Št. Andražu je bil 1. avgusta leta 1846 posvečen za duhovnika. Bil je nato kaplan v Št. Rupertu nad Laškim, v Šoštanju in Rogatcu.

Med tem časom pa so povečali število razredov pri gimnazijah in tako potrebovali večje število učnih moči. Med

A Božja pomoč njegovemu nasledniku kralju Aleksandru, — Božja pomoč in naša zvestoba!

Časopisje poroča, da je govor sivolasega duhovnika napravil nepopisno globok utis na žalujoče manifestante. Koliko je pač v Sloveniji duhovnikov, ki so svojemu ljudstvu tako govorili?!

Položaj v Črni Gori.

Značilna izjava pristasa bivšega kralja Nikite.

Italijanski pisatelj Magrini je objavil nedavno nekaj črtic o razmerah v naši državi. Med drugim navaja tudi značilne izjave iz razgovora. Med njimi je imel z vojvodo Stevo Vukotičem, bratom bivšega kralja, o položaju v Črni Gori.

«Tudi je čuhodu avstrijskih čet» — je čuh vojvoda Vukotič — «sem odkrito izrazil svoje mišljenje o zdinjenju Črne Gore s Srbijo. Ker do tega ujedinjenja ni moglo priti, ne da bi se žrtvovala dinastija Petrovič (proti kateri je v deželi raslo nerazpoloženje zaradi sramotne prodaje Lovčena, zaradi bega kralja Nikole iz Podgorice in zaradi prejšnje osebne kraljeve politike, ki je izzvala mržnjo mnogih!), sem se v veliki narodni skupščini koncem novembra 1918 v Podgorici pridružil glasovanju, ki je proglasilo kralja Nikola odstavljenim in je proklamiralo zaželjeno ujedinjenje s Srbijo. Sma-tram, da se morajo interesi naroda predpostaviti rodbinskim in dinastičnim interesom; moralni in materialni interesi Črnogorcev so naravnost zahtevali narodno ujedinjenje s Srbijo, čim se najde prilika.

Po proglašenju ujedinjenja je ostal v masah poseben črnogorski mentalitet, ki se je ustvaril pod prejšnjo primitivno vladno organizacijo, ki je preprečala prilagoditve modernemu sistemu uprave, kakoršni je uvedla beograjska vlada. Po smrti kralja Nikole in povratku beguncev iz Gaete še morda 10% prebivalstva pristaja k ideji neodvisnosti in je naklonjeno stari dinastiji. Že pred vojno je bil del črnogorske inteligence bil nasproten kralju Nikoli in njegovemu sistemu. Neprijateljstvo je naraslo vsled zadržanja kralja in njegovih sinov začasa vojne. Poznam dobro Črnogoro in Črno-

takratno duhovščino je bilo več takih mož, ki so se pečali z znanstvenimi raziskavanji. Eden izmed njih je bil Blaž Kocen. Vlada ga je pozvala, naj postane učitelj na gimnaziji v Celju. Poučeval je pa le kot namestni učitelj. Da bi napravil izpite, se je podal na Dunaj ter res po enoletnem študiranju napravil profesorski izpit iz prirodoslovnih ved z odliko. Zopet je dobil mesto profesorja na gimnaziji v Ljubljani. Kmalu pa je bil prestavljen na gimnazijo v Gorico. Pa tudi tukaj ni ostal, temveč je prišel leta 1858. na gimnazijo v Olomuc na Moravskem, kjer je ostal do leta 1870. ko je nastopil vsled boleznih dopust, s katerega se ni več vrnil, ker je umrl že 29. maja 1871, torej šele 50 let star, in leži v pokopju na Hernalskem pokopališču na Dunaju.

To bi bilo njegovo življenje. Vse važnejše pa je bilo njegovo delovanje. Že kot kaplan se je animal za znanost, kajti sicer bi ga naučna uprava ne vabila za profesorja; pozneje kot učitelj pa se je uglobil v znanstvena raziskavanja, največji pomen pa je dosegel s tem, da je podal svojim sodobnikom celo vrsto zemljepisnih kart in atlantov.

Najodličnejši geografi ali zemljepisci od najstarejših časov sem so se bavili z vprašanjem, kako najbolje narisati ze-

gorce. Zato bodite prepričani: da ni prišlo do ujedinjenja, bila bi neizogibna vrlka in krvava protidinastična revolucija. Poskus kralja Nikole, da se po vojni vrne v Črno goro, bil bi izzval mahoma revolucijo in kralj bi gotovo bil ubit. Njegovi bivši ministri in generali, ki so mu do zadnjega hipa ostali zvesti, vam to moje prepričanje potrde. Kralja Nikola so morali zadnji čas njegovi poročevalci varati o pravem stanju položaja v Črni Gori, ker bi sicer ne bil tako trdovratno vztrajal, da vzpostavi izgnubni prestol. Izolirana v svoji neodvisnosti Črnogora ne more živeti gospodarsko, dočim bo v veliki državi, kakoršna je Jugoslavija, njena revnost izravnana z rodovitnostjo krajev, ki rode žito. In če hočete besedno igro, vam povem, da Črna Gora še ni bila nikdar tak potrebna kot je danes, ko krije svoje potrebe od bratov iz Srbije. Ali smo mar bili neodvisni, ko smo se morali obračati na druge države, ki so imele, kakor na pr. Avstrijo, našim protivne interese, da smo dobili pomoč, ki je nismo mogli vprašati, ki pa je bila potrebna za naš obstanek?

Politične vesti.

Nadomestne občinske volitve za razveljavljene komunistične mandate se vrše samo tam, kjer so dobili komunisti večino in torej občinski odbori niso sklepni. Povsod drugod se volitve ne vrše. Odpadejo tudi v Ljubljani, kjer bo takoj zopet razpisana županska volitev.

Nasilja Madžarov nad jugoslov. prebivalstvom v od nas izpraznenem segedinskem trikotu so vedno neznosnejša. Poslanec dr. Šečerov je v posebni interpelaciji opisal nasilja in zahteva represalije nad madžarskim elementom v naši državi.

Boj za zapadno Ogrsko. Madžarske čete so zasedle Dunajsko novo mesto, Železno in Bruck ob Litvi. — Govori se, da je dobila Italija od sveta zaveznikov mandat, da zasede Zapadno Ogrsko s svojimi četami.

V Albaniji so miriditski ustaši pri Vadenoji znova potokli vladne čete.

Na Poljskem je odstopila vlada Witoševa.

Razširjajte „Novo Dobo“!

mljevide. Tako se je vglobil v kartografijo tudi naš Kocen. V Avstriji so takrat uporabljali atlante, ki so jih narisali kartografi v nemški državi. V vsej Avstriji torej ni bilo učenjaka, ki bi si upal prevzeti tako delo. Šele Blaž Kocen se ga je lotil ter izdal 1860. leta atlant za ljudske šole, tri leta pozneje pa atlant za srednje šole, ki se rabi v naših šolah še sedaj v 42. seveda predelani izdaji. In v tem tiči njegova največja zasluga! Prvi kartograf avstrijske države je bil naš rojak Ponikvljan, Blaž Kocen, čigar stoletnico rojstva in pedesetletnico smrti letos praznujemo.

Mnogo drugih kart in znamenitih spisov je Kocen še izdal, pa bodi dovolj, da omenimo, da je bil Kocen prvi, ki je narisal še stensko zemljevide avstrijskih dežel, med njimi tudi na eni karti vse pokrajine, v katerih prebivajo Slovenci.

In s tem pridemo k vprašanju, če se je Kocen zavedal svoje narodnosti. Zelo razširjeno je mnenje, da je Kocen svoje pokoljenje utajil. Saj so znane izjave njegovih učencev, ki trde, da ni hotel Kocen nikoli pokazati, da razume slovenski; njegovi tovariši — profesorji so trdili, da Kocen ni odobral narodnostnega gibanja, ki so ga Slovenci započeli leta 1848. — Morda je na tem kaj resnice, a ravno tako gotovo je pa tudi, da je Kocen za-

JDS.

Dnevni red kongresa
Dem. stranke.

Letošnja skupščina demokratske stranke se bo vršila 30. oktobra po sledečem redu:

1. Predsednik Ljuba Davidovič otvori skupščino;
2. Poročilo verifikacijskega odbora o strankinih delegatih;
3. program stranke;
4. statuti strankine organizacije;
5. referat ministra Pribičevića o notranji situaciji v državi;
6. referat finančnega ministra Kumanudija o finančni situaciji;
7. referat ministra Kukovca o socialni politiki;
8. poročilo podpredsed. dr. Krstelja o dosedanjem delovanju glavnega odbora.

Predlogi bodo obravnavani samo oni, ki bodo predloženi tajništvu stranke najkasneje do 21. oktobra. Predlogi, ki bi došli pozneje, se ne bodo vzeli v pretres.

Delegati vseh odborov so dotični poslali do 27. oktobra ob 5. popoldne polnomočja na tajništvo demokratske stranke v Narodni skupščini v Beogradu. Polnomočja naj se priloži zapisnik o volitvah, ako ta že ni bil prej vposlan na tajništvo.

Pozivljajo se vsi listi demokratske stranke, da objavijo ta poziv, da bodo tako vse strankine organizacije pravočasno informirane.

Mariborske novice.

Ubijalec Ant. Trnek, ki je na slavnosti v Rušah ubil dijaka Serajnika, pride 21. tm. pred mariborsko poroto.

Za magistratnega ravnatelja v Mariboru je imenovan okr. komisar g. Anton Köchler.

Na občini javni bolnici v Mariboru je sekundarij dr. Fr. Marinič imenovan za asistenta.

Cene plina v Mariboru so se zvišale s 1. septembrom od 6 na 7 K za kub. met. Delavska zbornica se bo glasom živih ministrar dr. Kukovca ustanovila tudi v Mariboru.

V Studencih je razpuščeno društvo »Deutscher Kindergartenverein«.

Ptujске novice.

Županska volitev v Ptuj, ki bi se imela izvršiti v soboto popoldne, je bila odgodena, ker obč. svetnik dr. Fermevc vsled nezgode na potu ni mogel pravočasno dospeti v Ptuj, na včeraj 12. tm.

Celjske novice.

Dramatično društvo v Celju vabi na društveni sestanek za danes v ponedeljek 12. septembra ob osmih zvečer v hotel Balkan.

Kolo jugoslov. sester v Celju vabi odbornice in članice k sestanku, ki se vrši v torek 13. tm. ob 2. uri popoldne v rdeči sobi Narodnega doma. Posvetovanja naj se udeležijo posebno one članice, ki bi hotele sodelovati pri nabiranju za ruske begunce. Dalje važni pomenek glede akcije za revne akademike v Ljubljani.

Koncert kubanskih kozakov je 13. t. m. zvečer v dvorani hotela Union. Ku-

žel razumevati narodnostno gibanje, ko je živel med navdušenimi Čehi v Olomucu. Da se ni sramoval svojih rojakov Slovencev, je pokazal pač sam najbolje s svojimi deli; z že prej omenjeno karto Slovenije.

Avstrijska vlada nam take karte do razpada ni dovolila. Kocen pa jo je že leta 1863. izdal, sicer na pod imenom Slovenije, temveč le kot Istro, Goriško, Kranjsko, Spodnje Štajersko in Spodnje Koroško, tako torej, da so bile na tem zemljevidu vse pokrajine, kjer prebivajo Slovenci, z izjemo ogrskih Slovencev.

Na karti avstrijskih alp pa je označil kraje z nemškimi in slovenskimi imeni. Tega ni storil ne na Češkem, ne na zemljevidu kake druge dežele. Edino slovenska imena je sprejel v svoj atlant.

Iz vsega pač vidimo, da stoji tudi v tem pogledu Kocen pred nami kot čist značaj in zato je prav in lepo, da ga slavimo, da se ga spominjamo v številu naših slavnih učenjakov. In Ponikva je počastila samo sebe v tem, da je počastila letos spomin Blaža Kocena.

banski zbor je nastopil v Ljubljani in v Mariboru z velikim uspehom. O koncertu v Mariboru piše »Tabor«: »Koncert kubanskih kozakov v Narodnem domu je privabil sinoči toliko občinstva, da so mnogi morali oditi, ker niso dobili vstopnic. V veliki dvorani se je zbralo čez 500 ljudi. Občinstvo je z napetim zanimanjem sledilo pesem za pesmijo. Kako krasni glasovi, kako dovršena tehnika, koliko čustev in melodioznosti je v tem petju! Ta šepet je šel od poslušalca do poslušalca. Vsaki točki je sledil buren aplavz. Dočim je v dvorani bučalo in šumelo navdušenja, so pevci na odru ohranili čudovito miren in do skrajnosti discipliniran nastop. Eksotične so bile kozaške molitve, muzičke slike s plesom. Oder je prikazoval gozd z gorami v ozadiju. Luči so bile deloma pogasnjene, deloma prekrite z rdečimi senčnicami. Koliko orientalskega duha je bilo v teh jutranjih molitvah, ki se izpremene v ples veselja in življenja, ko vstane solnce nekje nad visokim Kazbekom!... Divno so peli tudi srbsko pesem: »Tamo daleko«, ki je končala z vzklikom »Živela Rusija«. Ta vzklik se je razširil na vso dvorano. Koncert je doživel popolni moralni in gnotni uspeh. Onim, ki so vpjajali v dušo te krasne glasove, ostani sinočnji večer še dolgo v spominu!«

Slovensko trgovsko društvo v Celju naznanja, da se vrši letni redni občni zbor dne 17. septembra 1921 ob 8. uri zvečer v klubovi sobi hotela »Balkan« v Celju z običajnim dnevnim redom. Ker je na dnevnem redu tudi sprememba pravil, se posebno celjski člani vabijo, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Zglaševanje roistnih letnikov 1871 — 1898 za mestno občino celjsko se podaljša do 17. t. m. Vsi v območju mestne občine celjske bivajoči se pozivajo, da se zglase — neglede nato, če je kdo bil vojak ali ne — do določenega dne na mestnem magistratu, soba št. 5, in sicer med 9. — 12. uri predpoldne. Kdor se do tega časa ne bi zglasil, zapade denarni kazni od 100 — 300 din. ali pa tej svoti odgovarjajoči zaporni kazni.

Umrli je v vojaški bolnici v Ljubljani na griži v petek 9. tm. popoldne podnarednik Drago Posteržin. Dobra in mirnega mladeniča so poznali Celjani največ samo pod imenom »Lotek«. Pogrebba se je udeležila v nedeljo tudi deputacija »celjskega deveskega kluba« in mu položila na grob dva lepa venca in več šopkov. Prijatelji, ohranite mu blag spomin!

Še dva porotna slučaja. Razpisana sta še dva porotna slučaja: 15. 9. Ferdinand Znoj (hudodelstvo uboja). Neža Srednik (hudodelstvo tatvine).

Avtomobilna zveza Ljubljana-Celje. Na željo interesentov se je spremenil od včeraj 12. t. m. vozni red v toliko, da odhaja avtobus iz Celja ob 3.30 popoldne (ne kot sedaj ob 1.30). Prihod v Ljubljano približno ob 6.30 popoldne. Otvori se zopet postaja pri »Urbančku« Stožice pri Ljubljani in stane voznja do tja K 7.— Prednost pa imajo potniki na oddaljenejši postaji.

Gospodinski tečaj »Kola jugoslov. sester v Celju«. V sredo 7. tm. je bil zaključen gospodinski tečaj, katerega je priredilo »Kolo jug. sester«. Zadnjega obeda, pri katerem so gojenke pokazale, da so se res nekaj naučile, se je udeležilo tudi več odbornic predsednica ga. Sernečeva se je zahvalila gospodim učiteljicam za trud in prošla deklice, naj pridobijo dobro uporabljajo, da postanejo vrle gospodinje, katerih nam je treba. Ob tej priliki so nabrale mlade kuharice med seboj in odbornicami za Jugoslovansko Matico 400 K.

Strogo ločitev šolskih okolišev je sklenil okrajni šolski svet celjski pri svoji zadnji seji. Zato bo poslala mestna deška osnovna šola vse dečke, ki so iz celjske okolice, na okoliško šolo, okoliške deklice, ki so bile dosedaj na mestni dekliški osnovni šoli, pa se dodelijo šolskim sestram. Nasprotno pa morata ta šolska zavoda vrniti mestnim osnovnim šolam (deški in dekliški) vse one v mestu stanujoče otroke, ki so dosedaj obiskovali okoliško šolo in zavod pri šolskih sestrah. Toliko staršem v vednost, da si ne bodo s prošnjami in rekurzi delali nepotrebnih potov in stroškov. Tak red, da obiskuje otrok, tisto šolo, v katere okolišju stanuje, je vpeljan že od nekdanj na šolah po deželi in je potrebno, da se ga iz

mnogih ozirov drži tudi v mestu. Saj tudi v Mariboru in Ljubljani ni prav nič drugače.

Mi smo minerji... Tako si je mislil trboveljski rudar Franc Bregar in je — kakor je časopisje že poročalo — dne 4. tm. podminiral državno cesto pri Trojanah v družbi z nekimi tov. Dne 7. tm. so ga orožniki v Trbovljah aretirali in prepeljali v Celje. Baš ko so ga hoteli oddati v zapore okrožnega sodišča, pa se je izvil iz verig in zbežal po Gosposki ulici. Pritekel pa je v bližini hotela Balkan baš v naročje redarja, ki je bil po strelu orožnika opozorjen. Nič ni pomagalo, moral je v zapor.

Usodepolna pozabljenost. Učiteljica ga Slavka Vojnilovič iz Središča je 7. tm. na vožnji iz Grobelnega proti Celju opazila, da ji manjka ročna torbica. V Celju je s postaje takoj dala telegrafirati na postajo v Grobelno. Tam so torbico tudi našli in že s prihodnjim vlakom ji jo je pripeljal sprevoznik. Toda v torbici je manjkalo 11 bankovcev po 400 K. Dozdajne poizvedbe so bile brezuspešne.

Prijatelj žepnih ur je 26-letni delavec Ignac Kozovinc iz Celja, ki je bil 9. t. m. na kolodvoru aretiran, ker je bil osumljen, da je 8. t. m. Antonu Srebočanu v Gaberjih ukradel žepno uro. Kozovinc je priznal to in še več drugih tatvin žepnih ur in denarja. Oddali so ga v zapore.

Skozi odprto okno je prišla 5. t. m. popoldne v kuhinjo g. Irma Perleš v Zavodni ter ji ukradla čevlje, več oblek in drugo, vsega skupaj za 940 K. Terezija Fajs iz Sladkegore, ki pa stanuje sedaj v Vel. Lipoglavu pri Konjicah. Fajs je bila 8. t. m. aretirana in oddana v zapore.

Imenovanje. Oficijant A. Gorečan je imenovan za upravnega asistenta občne javne bolnice v Celju, oficijal Franc Hribernik pa za upravitelja hi-ralnice v Vojniku.

OBRATNA NADALJEVALNA ŠOLA V
CELJU.

V preteklem šolskem letu je bilo na tej šoli 205 učencev in 36 učenk, skupaj 241. Dve tretjini teh je bilo iz mesta, ena iz okolice celjske. Po narodnosti je bilo 222 Slovencev, 13 Nemcev, 3 Hrvati in 2 Čehi. Šola je bila razdeljena v sledeče skupine: 1 pripravnica za dečke raznih obrti, 4 prvi razredi (kovinske, oblačilne, stavbene in živilne obrti ter šivilje in krojačice) in 1 drugi razred z različnimi obrti. Vsi šolski stroški so znašali 36.154 kron 40 vin., prejemkov pa je bilo 36.363 kron 46 vin., torej prapostanka za šol. leto 1921/22 209 K 06 v. Država je prispevala 20.137 K 60 v., ostanek so pa pokrili lokalni faktorji (prispevki mestne in okoliške občine, zadrž. denarnih zavodov i. dr. v števiš šolnino 4.620 K). Obrtna nadaljevalna šola je bila preteklo leto še na osnovni šoli. Po prizadevanju nadučitelja g. Joška Bizjaka na se je preselila v boljše prostore (večje šolske klopi, 2 risalni dvorani, električna razsvetljava i. dr.) na deško in dekliško meščansko šolo, kjer prevzame — kakor smo že poročali — vodstvo te šole ravnatelj g. Benno Serajnik. V zadnji seji šolskega odbora dne 3. septembra t. l. se je dozdajni predsednik šolsk. odbora obrtne nadaljevalne šole vladni svetnik g. dr. L. Žužek iskreno zahvalil prejšnjemu dvoletnemu voditelju obrtne šole g. Jošku Bizjaku za njegovo vzorno in vestno vodstvo. Nato je prevzel posle predsedstva šolskega odbora župan celjski g. dr. Juro Hrašovec. Prihodnje šolsko leto se prične z 2. oktobr. t. l. To nedeljo se naj zberejo v poslopju meščanske šole vsi obrtni vajenci in vajenke ob 8. uri zjutraj. Gospodje moistri se opozorjajo, da so v okrožju treh kilometrov natančno popisani vsi njihovi vajenci in vajenke in jih mora biti, če se bodo zglasili vsi, 344. Pomni se naj, da je vsak moister odgovoren za vpis svojih vajencev. Da ne bo zopet občutnih kazni, naj pošlje vsak moister svoje učence in učenke dne 2. oktobra t. l. ob 8. uri zjutraj v meščansko šolo.

Izpred celjske porote.

Celje, 12. sept.

Danes se je pričelo porotno zasedanje, ki bo pa trajalo menda le 4 dni. Prvi sedi na zatožni klopi

»veletrgovec« Peter Zajc, rojen leta 1893 v Sv. Petru v Sav. dol., ki je spomladi l. 1920 pričel za svojo »veletrgovino«, obstoječo iz dveh

pisarniških sob za Kresijo v Celju, ogromno reklamo na vseh voglih, kolodvorih, v časopisih itd. Danes pa stoji pred porotniki, ker je tekom nekaj mesecev zagrešil več hudodelstev go-ljuflje s tem, da je izvabil iz ljudi denar za blago, ki ga nikdar ni imel. Obtožnica navaja, da je na ta način opoharil več ljudi za skoro četrt milijona kron, in sicer: 1. Spomladi leta 1920 je izvabil od trgovca Dragotina Kovačiča v Sodražici pod pretvezo, da mu dobavi dva vagona koruze, 139 tisoč kron; 2. meseca marca 1920 od Iv. Strgarja v Ilirski Bistrici pod enako pretvezo za 1 vagon koruze 24 tisoč kron; 3. meseca marca 1920 od kmet. zadruge v Kranju za 1 vagon pšenice 24.000 K; 4. meseca februarja 1920 od Al. Kupca v Sv. Pavlu pri Preboldu za 1 vagon pšenice 5500 K; 5. meseca marca 1920 od Vinka Mrharja v Dolneni vasi pri Ribnici za 10.000 kg ovsa 20.000 K; 6. koncem leta 1919 od nakupovalne zadruge v Ljubljani za 1 vagon fižola 10.000 K; 7. oktobra 1919 od Jož. Eschbacha v Putincih za 3 vagona soli 15.000 K; 8. oktobra 1919 od tvrdke brača Klobučar v Ladjevcu pri Sunju za 1 vagon soli 4800 kron. Dobavil ni seveda blaga nobenemu, pa tudi denarja ni vrnil. Ko ga je julija 1920 pričela preganjati policija, je pobegnil v Gradec, a tudi tam je hotel nadaljevati svoje »veletrgovske« posle, ter je izvabil od nekega Ferd. Slagarja 10 tisoč kron, češ, da mu dobavi žito iz Jugoslavije. Bil pa je aretiran, po večmesečnem preiskovalnem zaporu pri dež. sodišču v Gradcu obsojen na 4 mesece ječe in po prestani kazni oddan naši državi.

Razprava se v trenutku, ko gre list v tisk, še nadaljuje, in prinesemo razsodbo v prihodnji številki.

Sokolstvo.

Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza pozivlja ponovno vsa sokolska društva, da opuste do 25. sept. t. l. to je začasa globoke žalosti po smrti Nj. Vel. kralja Petra, vse prireditve. Društva, ki so že napovedala javne nastope, jih morajo takoj odpovedati.

Sokolski kroji. Jugoslovanski Sokolski Savež ima v zalogi na novo izdane razglednice v barvah s predpisanimi sokolskimi kroji. Pozivljamo br. društva, da razglednice širijo med Sokolstvom. Cena celé serije t. j. 10 razglednic 20 K.

Sokolstvu. Marsikateri izmed Sokolov ima shranjene različne sokolske zletne znake, razne sokolske napise, fotografije ali slike od sokolskih nastopov, telovadnic itd., katere stvari laže brez pomena v kakšnem predalu. Ker so vsi ti predmeti velikega pomena za arhiv in zgodovino Sokolstva, prosimo vse one brate in sestre, ki razpolagajo s podobnimi predmeti, da jih darujejo Jugoslovanskemu Sokolskemu Savezu. Vsa društva in župe pa pozivljamo, da zbirajo podobne predmete ter jih pošljejo istotako Savezu.

Turistika in šport.

Nogometna tekma med reprezentancami Ljubljane in Celja v četrtek 8. tm. v Ljubljani je končala v razmerju 6:0 za Ljubljano. S. K. Celje glasom poročil ni bil v dobri formi. V ljubljanski reprezentanci je bilo 9 članov Ilirije ter po eden iz Sparte in Primorja.

Dnevna kronika.

Obtoženi atentator in sokrivci. Na podlagi rezultatov preiskave glede umora ministra Draškoviča so obtoženi: Alija Alijagić, miz. pomočnik radi umora; Rodoljub Čolaković in Dimitrij Lopandić, dijaka visoke šole za trgovino v Zagrebu ter Nikola Petrović, dijak iste šole; Štefan Ivanković, čevljarski pomočnik in Nebojša Marinković, slušatelj filozofije. Vsi so obtoženi pripadnosti terorističnim komunističnim organizacijam, katerim je bil namen, izvršiti atentate na Draškoviča, Pribičevića, Kukovca in Pašiča. Za Petroviča, Ivanoviča in Marinkoviča je predlagana kazen 15—20 let teže ječe, za Čolakoviča, Lopandića in Alijagića pa smrt na vešalih.

32. redna glavna skupščina Ciril-Methodove družbe v Ljubljani se

je vršila ob veliki udeležbi zastopnikov podružnic zlasti iz Štajerske, odkoder so bili zastopani vsi najvažnejši centri. Zborovanje je posetil tudi pokr. namestnik Ivan Hribar. V preteklem letu je družba izdala za ljudsko šolstvo in otroške vrtce 793.690 K. Zborovalci so se hvaležno spominjali zlasti dobrotnika družbe umrlega dr. Georga v Šmarju, ki ji je zapustil vse svoje premoženje krog 1 milijona kron. Razpravljalo se je o razmerju med CMD in Jugoslov. Matico in se je sklenilo, da naj posebna anketa zastopnikov obeh organizacij določi natančno njih delokrog ter to javnosti pojasni. V l. 1920 je bilo delavnih 94 podružnic, med prvimi zlasti ženska v Ptujju. V družbino vodstvo so izvoljeni: za dobo treh let Andr. Senekovič, Franja dr. Tavčarjeva, Ana Podkrajškova in gospa Šegova, za dve leti g. Ludvik; v nadzorstvo dr. Janko Kersnik, Matko Kante, Karol Mahkovec, dr. Ravnihar in Mat. Rode; v razsodništvo Matija Marinček, dr. Fr. Rosina, Fr. Pahernik, dr. Tekavčič in dr. Triller.

Takozvani Peskovi akti so se dali na vpogled zastopnikom vseh parlamentarnih skupin, ki so to želele. Soc. dem. list »Naprej« objavlja že vsebino teh aktov, ki je naravnost uničujoča. Vkljub temu ima Pesek drzno čelo, da še nadalje slepomiši in hoče slepiti javnost.

Oddelek ministrstva pravde pri pokrajinski upravi v Ljubljani bo ukinjen in prevzame začasno posle poseben oddelek pravosodnega ministrstva, ki bo podrejen naravnost ministrstvu.

Znižanje ministrskih portfeljev od 18 na 12 je sklenil min. svet. Združili se ministrstvo pravde z onim za vere, ministrstvo poljoprivrede z onim za agrarno reformo, ministrstvo zdravja z onim za soc. politiko.

Državni proračun za l. 1922, v katerem je fin. minister izdatke silno skrčil, izkazuje v novi predlogi 5 milijard izdatkov in 4800 milijonov dohodkov, deficita torej 200 milijonov.

Zopet obsojeni »Slovenec«. Ljubljanski klerikalni dnevnik »Slovenec« je že leta sem na najbolj nečuden način blatil nadučitelja v Cerkljah na Gorenjskem, g. Jos. Lapajnetu. Očital mu je zlasti vedno, da zlorablja šolo v politične namene. G. Josip Lapajne je eden izmed najodličnejših bojevnikov zoper klerikalizem, član načelstva demokratske stranke, zato seveda klerikalnim petelinom trn v peti. Končno je bilo Lapajnetu »Slovenčevih« obrekovanja preveč in vložil je tožbo proti listu. Dne 7. tm. se je vršila pred ljubljansko poroto razprava proti odgovornemu uredniku »Slovenca«, Moškercu, ki je bil še tako drzen, da je nastopil dokaz resnice, s katerim pa je seveda sijajno pogorel. Porotniki so potrdili krivdo »Slovenčevih« obrekovalcev in je bil odgovorni urednik Moškerc obsojen na en mesec dni zapora ali 6000 K denarne globe.

Rezervni oficirji bodo polagali prisego v uniformi. Dotični rezervni oficir, kateri nimajo uniforme, naj to javijo do 15. sept. t. l. pristojni vojni okružni komandi. Ker bodo imeli pri vojni okružni komandi pisati tudi pismeno prisego, naj prinese vsak 1 polo papirja, peresnik in pečatnik s svojim monogramom.

Direktna brzojavna in telefonska zveza med Beogradom in Prago. Med Jugoslavijo in češkoslovaško republiko je bila te dni sklenjena pogodba glede direktnega brzojavnega in telefonskega prometa med Beogradom in Prago preko Bratislave. Z direktnim brzojavnim prometom se je že pričelo, telefonski promet pa se tvori, čim bo žična zveza dogotovljena. Brzojavna pristojbina za časopisne depеше znaša 8 centimov za vsako besedo.

Razlika! Če dr. Korošec na kakem svojem shodu vrže skozi okno na ulico kakšno frazo o draginji, je to v klerikalnih listih svetovnovažen politični dogodek. Če pa se ljubljanski konsumenti sestanejo in razpravljajo o tem, kako draginji odpomoči, je to — demokratski švindal. Tako vsaj pravi »Slovenec«. On bo že vedel!

Sokolski zlet v Središču mariborski »Straži« ne more iz glave. Da bi ga čimbolj opljuvala, čveka v štev. od 7. tm. med drugim o koruznih njivah, »v katerih je celo noč prav sumljivo šumelo«. In to naj še imenujemo dostojen politični boj? Če pa bi mi

spomnili dr. Korošca na razne primice, ki jih je obiskoval kot teolog, in tudi na koruzne njive, ki so včasih »zelo sumljivo šumelo«, pa bi »Straža« seveda takoj zavpila, da smo osebni! Ka-li?!

Za poučevanje na novoustanavljenih se kmetijsko-nadaljevalnih šolah so z odliko sposobni sledeči gg. učitelji iz štajerskega dela Slovenije: Franc Bratoš, učitelj v Poljčanah; Zmago Bregant, nadučitelj v Pamečah; Venčeslav Čopič, učitelj v Pišecah; J. Droč, učitelj v Zg. Ponikvi pri Celju; Franc Golež, šolski vodja v Ptranicah pri Konjicah; Jože Jarh, nadučitelj, Sv. Rok ob Sotli; Radovan Mejovšek, nadučitelj v Orli vasi; Ivan Petrak, učitelj v Braslovcah; Jožef Reichmann, šolski vodja v Sromljah; Robert Senica, nadučitelj v Št. Petru v Savinjski dol; Tone Stefanciosa, učitelj v Rogatcu; Ciril Vobič, nadučitelj v Sv. Trojici v Slov. Goricah; Mirko Zdošek, šolski vodja v Letušu; vsi ti so dovršili tečaj na drž. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu.

»Slovenski Gospodar« je junaško potegnil rep med noge. Na njegovo drzno trditev, da so učitelji špiceljni davčnih oblasti, so učitelji drug za drugim začeli vlagati tožbe. Junaški »Gospodar« sedaj v št. od 8. tm. izjavlja, da se je njegova trditev »nanašala samo na one učiteljske osebe, ki jih po imenu in dokazih kot bivše obmejne nemškutarje poznamo kot take«. Konček repa torej še vedno miha. Kmalu bo tudi ta izginil. Junaštvo pa tako!

Nek bivši ruski polkovnik išče primerne službe, da bi si olajšal borno eksistenco. Navadno se trudijo ti ljudje zastopati najti kak zaslužek, deloma, ker niso večji našega jezika, deloma, ker ne poznajo razmer in se ne znajo kam obrniti in jim manjkajo k temu tudi gmočna sredstva. Prosi se javnost, naj javi, kdor bi bil voljan sprejeti imenovanega v službo. »Kolu jugosl. sester« v Celju. Prosilec bi sprejel razne posle, bil je svoj čas posestnik v Rusiji in bi znal oskrbovati kako večje posestvo, vešč je raznih mehaničnih del in bi vstopil pri kakem mehaniku za pomočnika, razume se pri električnih napravah, in bi sprejel kak posel pri elektrarni; poraben bi bil tudi za pismonošo ali slugo v kaki sodni pisarni ali banki etc. Zima se bliža in ti reveži so brez zaslužka. Pomagajte jim, kdor more!

»Slovenca« toži radi žaljenja časti naš poslanik v Pragi dr. Vošnjak.

Glavna skupščina Udruženja jugoslov. učiteljstva se vrši meseca oktobra v Zagrebu.

Značilno! Nedavno je okrajno sodišče v K. obsojilo obrtnika M., ki je svojemu tovarišu rekel: »Ti si cel Pegan!«, češ, da je to toliko, kakor če bi mu rekel lopov, lump, denuncijant ali podobno. (Dr. Pegan je znani šušterščijanski odvetnik v Ljubljani).

Preselitev oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani. Ta oddelek se dne 13. in 14. sept. preseli iz deželnega dvorca deloma na Turjaški trg št. 3, deloma na Turjaški trg št. 6. Oba dneva se vsled tega stranke ne bodo sprejemale.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

XVII. brzojavno tržno poročilo: Žatec, 8 sept. 1921. Mirno, čvrsto, nespremenjeno 6500—7000 č. K za 50 kg.

XVIII. brzojavno tržno poročilo: Žatec, 9. sept. 1921. Živahnejša kupčija na kmetih, cene čvrste, nespremenjene, do 7000 č. K za 50 kg.

Nürnberg: Čvrsteje, cene za 200 M višje.

II. hmeljsko poročilo. Žatec, 1. in 2. sept. 1921. Z mojim l. poročilom z dne 20. avgusta t. l. je obiranje goldinga končano. Blago je izredno zeleno ter se je plačalo sprva po K 200— in tečen dni pozneje do K 240— za 1 kg. Hmelj iz ugodnejših leg se je plačal celo po K 245— za 1 kg. Tupačam se je žal pokazala v kupčiji potreba, da se je sprejemal in prevzemal vlažen hmelj. Danes je trgovina mirnejša, ker zavzema prevzetje blaga obilo časa. Vzlic temu se nadaljuje nakupovanje z znižanimi cenami ter skušajo kupci segati le po zelenem blagu. Producenti pa so odločni in vztrajni ter se upirajo oddaji blaga. 3/4 žetve je prodane. Poznega hmelja

je mnogo manj, kot se je pričakovalo. Radi dnevno nastopajoče megle je sodba glede barve še danes nemogoča. Vsekakor pa bo trganje poznega hmelja s 15. sept. t. l. končano. Trgovina s starim hmeljem počiva. Ia (prvovrstno) blago letnika 1920 se je prodalo po K 135— za kg. Za letnik 1919 se zahteva 60 do 70 K za 1 kg. Letnik 1918 je dobiti po K 60 za 1 kg. Za starejše blago pa se zahteva 50—55 K za 1 kg. Emerik Kukec, trgov. s hmeljem v Žalcu.

POPIS ŽIVINE IN VOZIL.

Ministrstvo vojne in mornarice je na podlagi sklepa ministrskega sveta z razpisom z dne 13. avgusta 1921 Pov. F. Aj. br. 15.421 odredilo, da se ima v mesecu septembru in oktobru 1921 nadaljevati lansko leto ukinjeni popis živine in vozil za potrebo vojske. Za ta popis ostanejo v veljavi določbe, ki so bile izdane lansko leto. Popis bodo vršile vojaške komisije, ki prično poslovati okrog 15. septembra. Podroben načrt bodo izdale komande vojnih okrogov.

K temu je pripomniti, da zahteva nujna državna potreba ta popis živine in vozil za organizacijo naše vojske, da bo v primeru potrebe vsaka vojaška edinica takoj dobila potrebno vprežno živino in vozila, dalje, da se pri tem popisu nikomur ne bo odvzela živina, ampak samo popisala in stavila v razvidnost. Živino bi bilo treba oddati samo v primeru morebitne mobilizacije vojske, in sicer takrat samo proti pravični odškodnini, kakor to določa člen 40 naše ustave. Ker je država samo skupnost državljanov, ki se mora, ako treba, vsa skupaj postaviti v bran, je dolžnost vsakega državljanca, da priglasi za ta primer svojo živino in vozila državnim organom, ki so predvsem poklicani skrbeti za obrambo države, t. j. vojaštvu. Žigosanje živine je sploh odpravljeno in se nikomur več ne bo žigosala živina. Popis se vrši samo v zgoraj obrazloženi namen. Ljudstvo naj se ne pusti begati in zavajati hujskačem in drugim državi sovražnim elementom, ki bi morda poizkušali druge govornice in vesti trositi.

O slabi žitni letini glasom naj-novejših statističnih podatkov letos ni govora, razun v Rusiji, kjer je letos žetev odpovedala.

Cene življenskih potrebščin narasčajo tudi v Nemčiji. Narasle so od meseca januarja za 10%.

Ljubljanski veliki semenj.

Ljubljana, 9. sept. Danes je bilo prodanih nad 5000 novih vstopnic, obisk je bil nad 8000. Dozdaj sklenjene kupčije znašajo nad 1/4 milijarde.

Ljubljana, 10. sept. Danes je obiskalo sejem zopet nad 8000 ljudi. Predmet največjega interesa sta bila zlasti: štedilnik Rusa Bogatirjeva ter krasna stanovanjska hiša inž. Kralja.

Borza 10. septembra

Zürich: Devize Berlin 5,50, Newyork 583, London 2174, Pariz 4335, Milan 2520, Praga 7135, Zagreb 3, Bukarešta 575, Varšava 0,15, Dunaj 0,60, avstrijske krone 0,48.

Beograd: Valute: dolar 50,50, funti 195, marke 52,50, levi 54,50, avstr. krone 4,30, devize: London 196, Pariz 390, Zeneva 880, Praga 61,50, Dunaj 3,99, Berlin 52,80, Solun 255, Milan 220.

Žitni trg: Zagreb, 9. t. m. pšenica 1060—1070 K, koruza 870—880 K, mešani fižol 850 K, oves 785—795 K, ječmen 920 K, moka št. 0 16,80 Kz vrečami. Vse cene se razumevajo franko vagon Zagreb. Trgovina vsled prometnih težkoč stagnira.

Dopisi.

Rogaška Slatina. G. Rist, lastnik hotela Bellevne, rojen Švicar, hoče igrati vlogo treznega in objektivnega Nemca. Naši ljudje mu nasedajo in ga pridno obiskujejo. Zato jim bodi v ravnanje sledeče: Ko je šlo za to, da bi Rist neko sporno zadevo izvensodno poravnal in se mu je reklo, naj plača za CMD 400 K, je izjavil, da plača raje pri sodnji 10.000 K, nego 400 takemu »Kampfireinu«; 2. povedal je v svojih lokalih nabiralok za Sok. dom v Rog. Slatini in porabo plačilnih listkov v enak namen. — Sapienti sat!

Laško. Progovni mojster Stanko Stančič je za svoje zasluge kot dobrovoljec v bojih na solunski fronti bil odlikovan z zlato kolajno Miloša Obiliča.

Razne vesti.

Kralj milijonarjev. Iz Novega Jorka poročajo: Imetje ameriškega petrolejskega kralja I. Rockefellerja je bilo cenjeno na 2400 milijonov dolarjev.

V štirih dneh iz Evrope v Ameriko. Neko veliko nemško podjetje namerava zgraditi zrakoplove Zeppelinovega sistema, ki bi prevažali potnike iz Madrida v Buenos Aires. Potovanje bi trajalo štiri dni.

Zemlja šla skozi rep komete. Zvezdarna Königstuhl pri Heidelbergu poroča, da je šla zemlja v noči od 8. do 9. avgusta skozi rep nekega komete.

Millijonska tihotapstva zlata skozi našo in iz naše države so izsledili naši kontrolni organi, odkar je finančni minister odredil poostreno kontrolo, v orientekspresnih vlakih med Ljubljano in Beogradom. Zasačili so se tihotapci s celimi vrečami zlata in srebra, ki so jih spravljali bodisi iz naše države bodisi iz Turčije ali Rumunije preko naše države v Zapadne države. Dozdaj so zaprti že veliko tihotapev.

Zadnja poročila.

Spomenik avtorju »Gospodina Franja«.

Ljubljana, 17. sept. Včeraj se je v Spod. Lokah pri Krašnji nedaleč od Ljubljane odkrila spominska plošča pisatelja Fr. Maslju-Podlimbarskemu, avtorju znanega romana »Gospodin Franjo«.

Slavnostna seja »Splošnega slov. ženskega društva« v Ljubljani.

Ljubljana, 12. sept. Včeraj se je povodom proslave 20-letnice »Spl. slov. žen. društva« vršila pod predsedstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve slavnostna seja društva ob prisotnosti odposlanstev narodnega ženstva iz Srbije in Hrvatske s predsednico jugoslovenske ženske organizacije gospe Hrističevo iz Beograda.

Novi vojaški poveljnik na Reki.

Rim, 11. sept. General Giunti je je včeraj prevzel poveljstvo nad četami na kopnem in pomorskim četami na Reki.

Ponesrečen vlak.

Berlin, 11. sept. Ekspresni vlak Strassbourg—Lyon je včeraj ob 22'30 uri pri kolodvoru Echets skočil s tira. Prevrnili so se 4 vagoni. 25 ljudi je mrtvih, nad 60 ranjenih.

Strašna poplava.

San Antonio, 11. sept. Po strahovitem nalivu je narasla reka San Antonio ponoči poplavila del mesta. Število človeških žrtev cenijo na 500. Škode je več milijonov dolarjev. (Mesto San Antonio leži ob istoimeni reki v severnoameriški državi Texas. Op. ur.)

Nova poljska vlada?

Varšava, 11. sept. Po posvetovanjih pod predsedstvom deželnega maršala se je ponudila sestava vlade predsedniku poljske ljudske stranke dr. Glombinskemu, ki je izjavil, da je pripravljen prevzeti, če dobi kabinet večino v državnem zboru.

Boj za Zapadno Ogrsko.

Budimpešta, 11. sept. Madžarska vlada dementira vesti o mobilizaciji ua Ogrskem.

Budimpešta, 11. sept. Avstrijci se pripravljajo, da popolnoma izpraznijo Zapadno Ogrsko. — K medzavezniški komisiji v Sopronju je prišla deputacija Madžarov in je izrazila željo naroda, da ostane pod Madžarsko. — Povsod se formirajo madžarske garde za vzdržanje reda. — Boljševiški begunci iz Madžarske ustanavljajo na Dunaju legije za boj proti Madžarski. Socialdemokratska stranka v Dun. Novem mestu daje tem legijam orožje.

Stariše dijakov in dijakinj, ki pridejo te dni v Celje, opozarjamo, da imamo v našem uredništvu na razpolago še nekaj naslovov za stanovanja.

Listnica uredništva.

Centralizem — avtonomija? O stvari se je dovolj debatiralo. Prečitajte si še enkrat zadnji odstavek dr. Kukovčevega govora »Na naslov našega mešanstva« v zadnji štev. »N. D.« Zdravo!

Registrov. kreditna in stavbena zadruga z om. zav. Prešernova ul. 15 v Celju
 Rezervni zaklad 128.000 K.

»LASTNI DOM«

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po štiri in pol od sto (4 1/2%)
 Hranilne vloge: 2.000.000 K

Rentnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala. 468-65

Lastnica in izdajateljica:
 Zvezna tiskarna v Celju.
 Urednik: Vekoslav Spindler.
 Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Zahtevajmo v vseh gostilnah in kavarnah računsko listo CMD!

Vsakovrstne tiskovine izvršuje v najmodernejši izpeljavi
Zvezna tiskarna, Celje.

2 trezna, pridna in poštena konjska
hlapca 957 2-2
 se sprejmeta takoj v službo. Plača po dogovoru. H. Bien, Braslovče.

Sprejme se takoj dninar 958 2-2
 z rodbino brez malih otrok v službo. Stanovanje, kurjava in malo polja prost. H. Bien, Braslovče.

Posestvo
 pri Št. Jurju ob juž. žel. 9 oralov zemljišča, lepa hiša za K 180.000 na prodaj.
 Posestvo v. Vojniku; zidana hiša, hlev, okoli 2 orala zemlje za K 85.000 na prodaj. Potem vsake vrste posestva dobre gostilne z mesarijo ali pekarno, trgovine, hiše, vile. K. Breznik, Celje, Dolgopolje 3. 2-2

Učenci in učenke
 se sprejmejo v tovarni »Zlatarka« d. d. Gledališka ul. 2. preje Fr. Pacchiaffo 864 10-9.

Nagrobne spomenike

iz granita, syenita, marmorja
 in drugega kamena v najmodernejših oblikah in najfinjši izpeljavi dobite po najnižjih cenah pri
KAMNOSEŠKI INDUSTRIJSKI DRUŽBI v Celju. 966 10-1

Ali zahtevate
 povsod v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih
»Novo Dobo«

Prepričajte se sami, da kupite najcenejše! najsolidnejše!
obleke: za gospode in dečke,
sukno: najfinjše vrste za gospode in dame in vse krojaške potrebščine pri tvrdki
IVAN MASTNAK,
 Celje, Kralja Petra cesta št. 15, Celje. 5-2
 Istotam se izdelujejo obleke po najnovejši modi. - Izvršitev točna in solidna.

Kupi se srednja množina lanskih orehov.

Ponudbe naj se stavijo pod šifro: 2 »Orehi« poštno ležeče, Celje. 2

Vse šolske potrebščine

kupite najbolje pri
JANKO BOVHA,
CELJE,
 Kralja Petra c. 31.
 944 10-3

Miši, podgane, stenicice in ščurki ter ves mrčes

mora poginiti, če se vporablja moja preizkušena najboljša in povsod hvaljena sredstva, kakor: Za poljske in hišne miši 12 K, za podgane 16 K, ščurke posebno močna vrsta 20 K, posebno močna tinktura za stenicice 15 K, uničev. moljev 10 in 20 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, tinktura proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 5 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) prašek proti mravljam 10 in 20 K. Posredovalci imajo popust. Pošilja po povzetju

Zavod za eksport
 M. Jünker, Zagreb 97, Petrinjska ulica 3. 556 37

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo
 Ani. Jošta nasl.
Franjo Dolžan
 Celje, Kralja Petra cesta 8
 se priporoča za izdelavo vsakovrstnih stavbenih in galanterijskih del. Križja streh, zvonikov, popravila istih, naprava strelovodov itd. Izvršitev točna. Cene zmerne. Za izvršena dela se jamči.

CENE ZMERNE!
Manufakturna in modna TRGOVINA
KAROL PAJK
 Celje, Kralja Petra c.
 - se priporoča za - mnogobrojni obisk
V zalogi vse nove sokolske potrebščine!
!POSTREŽBA TOČNA!

Brinjevec
 zjamčeno pristen, v sodčkih in steklenicah nudi na debelo 777 13-13
 parna veležganjarna
Robert DIEHL v Celju.

Vabilo
XII. letni redni občni zbor
 „Sloven. trg. društva v Celju“,
 kateri se vrši v soboto
dne 17. sept. 1921. ob 8^h zvečer
 v klubovi sobi hotela „Balkan“ v Celju.
VSPORED:
 1.) Pozdrav predsednika.
 2.) Poročilo tajnika.
 3.) » blagajnika.
 4.) » rač. pregledovalcev.
 5.) » posredovalnice.
 6.) Volitev predsednika in odbora.
 7.) Prememba pravil.
 8.) Slučajnosti.
 1-1 CELJE, dne 1. septembra 1921. Predsednik.

Oglejte si manufakturno trgovino J. KUDISZ
 Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra
 Priporoča se vsem odjemalcem: na **drobno in debelo.**
 Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Kava pražena:
 1 kg K 76.— | 1/4 kg K 19.—
 1 „ „ 88.— | 1/4 „ „ 22.—
 1 „ „ 96.— | 1/4 „ „ 24.—
Kava surova:
 1 kg K 56.— | 1/4 kg K 14.—
 1 „ „ 64.— | 1/4 „ „ 16.—
 1 „ „ 72.— | 1/4 „ „ 18.—
 1 „ „ 76.— | 1/4 „ „ 19.—
 1 „ „ 92.— | 1/4 „ „ 23.—
 Najfinjši čaj, čokolada, kakao, riž, olje, makaroni, sardine, salame, vinski kis, slivovka, likerji itd.
Malinovec-kisla voda.
 Za najtočnejšo postrežbo jamčiva in se priporoča
Frece & Plahuta
 CELJE, Aleksandrova (kolodvorska) ulica
 168 38-25
Razširjajte »Novo Dobo«!